

ชื่อเรื่องของการค้นคว้าแบบอิสระ ทางเลือกของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษา หมู่บ้านวัวลาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวจิราวรรณ กาวิละ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พลอยศรี	โบราณานนท์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์บุญเลิศ	จิตตั้งวัฒนา	กรรมการ
อาจารย์อนัญญา	รัตนประเสริฐ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททั่วไปและการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลายในอดีต เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลายในปัจจุบัน และเพื่อสังเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยการเสนอทางเลือกอื่น ๆ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านวัวลาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งภายในและภายนอกชุมชน วิธีการสังเกตการณ์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ที่ศึกษาซึ่งครอบคลุมพื้นที่หมู่บ้านวัวลาย ตั้งแต่บริเวณถนนวัวลาย ซอย 1 ถึงซอย 7 และได้สรุปผลการศึกษาโดยการวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาทำให้พบว่าหมู่บ้านวัวลาย เป็นถิ่นที่อยู่ของช่างฝีมือเครื่องเงินที่ถูกกวาดต้อนมาจากกลุ่มแม่น้ำสาละวินในประเทศพม่า ปรากฏหลักฐานการอพยพของกลุ่มคนดังกล่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2342 ในสมัยพระเจ้ากาวิละ และได้ตั้งบ้านเรือนอยู่โดยรอบวัดหมื่นสาร ประกอบอาชีพหัตถกรรมเครื่องเงินสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน กลายเป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านวัวลายจนถึงปัจจุบัน สภาพการค้าขายและการประกอบอาชีพเครื่องเงินของชาวบ้านวัวลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หมู่บ้านวัวลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาเยี่ยมชมโรงงานเครื่องเงิน และเลือกซื้อเครื่องเงินตามโรงงานในหมู่บ้านวัวลายมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาสภาพปัญหาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลายที่เป็นเหตุให้สภาพการณ์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลายเปลี่ยนแปลงไป ได้ชี้คําคำหลักองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่ดีซึ่งประกอบด้วย การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว พบว่า ปัญหาด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านวัวลายมีสาเหตุหลายประการได้แก่ สภาพถนนที่คับแคบมีสิ่งกีดขวางไม่สะดวกในการสัญจร การทิ้งขยะบริเวณที่รกร้างขาดการเอาใจใส่ดูแล การขาดแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่เป็นสิ่งดึงดูดใจ และแหล่งท่องเที่ยวกระจายตัวอยู่ตามจุดต่าง ๆ เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวมีสาเหตุหลายประการได้แก่ การขาดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีที่จอดรถ ข้อจำกัดของคนท้องถิ่นในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ร้านอาหารและร้านขายของไม่อำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร ไม่มีการจัดที่นั่งพักผ่อนและห้องนำสารณะสำหรับนักท่องเที่ยว สำหรับปัญหาด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวได้เน้นศึกษาปัญหาการประกอบอาชีพเครื่องเงินของชาวบ้านวัวลาย ซึ่งถือเป็นปัจจัยดึงดูดการท่องเที่ยวที่สำคัญของหมู่บ้านวัวลาย สาเหตุของปัญหาดังกล่าวได้แก่ ช่างฝีมือไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามความต้องการของลูกค้า ต้นทุนการผลิตสูงทำให้มีการลดคุณภาพเนื้อเงินลง มีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้สามารถขายสินค้าได้ ผู้ประกอบการขาดเงินทุนหมุนเวียน การว่างงานทำให้ช่างฝีมือต้องหันไปประกอบอาชีพอื่น ปัญหาการตลาด ความไม่มั่นใจในคุณภาพสินค้าของลูกค้า ช่างฝีมือหันไปทำงานที่ง่ายได้เงินเร็วใช้เวลาน้อย และการไม่ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

การนำเสนอทางเลือกของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลาย ในรูปของกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นการสังเคราะห์ปัญหา ได้นำเสนอโดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนเจ้าของพื้นที่ ความยั่งยืนของสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน และประโยชน์ที่ชุมชนพึงจะได้รับจากกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้น ๆ ตลอดจนมีความสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของภาครัฐ สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวในปัจจุบัน กิจกรรมที่เสนอเป็นทางเลือกของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลายได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านวัวลาย การจัดตั้งศูนย์ศิลปหัตถกรรมบ้านวัวลาย การจัดงานเทศกาลเครื่องเงินบ้านวัวลาย การจัดท่องเที่ยวแบบถักจักรยานท่องเที่ยววัฒนธรรมบ้านวัวลาย และการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์บ้านวัวลาย เป็นต้น โดยในระยะเริ่มแรกได้เสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปช่วยเหลือสนับสนุนชุมชนทั้งในด้านบุคลากรงบประมาณ วิชาการ และอื่น ๆ ให้ชุมชนพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและเพื่อให้ชาวบ้านวัวลายสามารถบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของตนเองได้ในอนาคต

Independent Study Title	Cultural Tourism Alternatives : A Case Study of Wualai Village, Muang District, Chiang Mai Province		
Author	Ms. Jirawan Gavila		
M.A.	Tourism Industry Management		
Examining Committee	Asst. Prof. Ploysri	Porananond	Chairman
	Assoc. Prof. Boonlert	Jittangwatana	Member
	Lect. Ananya	Ratanaprasert	Member

ABSTRACT

This study was aimed to explore the general context and the cultural tourism resources of Wualai Village in the past, to investigate and analyze the causes of the problems about cultural tourism at Wualai Village, and to synthesize the guidelines of problem solving by presenting cultural tourism alternatives of Wualai Village, Muang District, Chiang Mai Province. The data of this qualitative study were collected through the in-depth interview technique of the key informants from both inside and outside the community, the participating and non-participating technique in all area of Wualai Village, from soi 1-7. Then, the collected data were processed through content analysis.

It was found that Wualai Village was the residential area for the craftspeople who were forcedly moved from the basin of the Salawin River in Mynmar. The migration of these people took place in 2349 B.E. during the reign of King Kawila. They built their houses around Muansarn Temple and earned their livings from crafting silver. This work was unique to Wualai Village and has remained so until the present day. Making and trading silverware of the villagers has since become a cultural tourism resource which attracted tourists from inside and outside the country who visited the silverware factories and purchased the items from there.

The problems related to the cultural tourism of Wualai village which caused it to change were investigated on the basis of three components : accessibility, amenity, and attraction. It revealed that the accessibility problems came from several causes; for example, the narrow and inconvenient roads, disposal of trash in deserted areas, lack of interesting tourism resources in the vicinity, and the scattered location of other resources that could be troublesome for travelling. As for amenity problems, their causes were that there was no tourism information, no parking lots, no rest areas and public toilets. Besides, the restaurants and shops could not provide some other facilities for the tourists, and the inhabitants did not have a good commands of English. In addition, as for attraction, this study focussed mainly on the problems related to silverware production that interested the tourists. It was found that craftspeople could not make the silver product well enough to meet their expectation. The production costs were so high that the quality of the goods fell. New technology was applied in production in order to reduce the costs so that the goods could be sold. Besides, the manufacturers lacked working capital. The craftspeople turn to other jobs that gave them higher payment and were less time consuming due to less demand for silverware. Marketing also became problematic. Moreover, the customers were uncertain of the quality of the product, and no support from the government agencies was given.

Cultural tourism alternatives of Wualai Village were presented as various models of activities according to the needs of the community, the sustainability of its society, the culture and the environment, the participation of the people, the expected advantages, and especially the policies of the country and current trends of cultural tourism. The proposed models of activities included the establishment of a promotion center of cultural tourism of Wualai Village, a center for Wualai arts and handicrafts, silverware fair, cycling tour of Wualai Village, and home-stay in Wualai Village. These above mentioned activities should be academically and financially supported by government agencies and private sectors. This could be of great help for the Wualai people to develop their own valuable, cultural tourism resources in the future.